

Riigikogu majanduskomisjoni istungi protokoll nr 119

Tallinn, Toompea

Esmaspäev, 06. märts 2017

Algus 11.10, lõpp 12.10

Juhataja: Aivar Kokk

Protokollija: Kaie Masing

Võtsid osa: Toomas Kivimägi, Deniss Boroditš, Erki Savisaar, Jaanus Marrandi, Kristen Michal, Märt Sults, Raivo Põldaru, Siim Kiisler, Henrik Mägi (konsultant), Kaido Rosin (nõunik-sekretariaadijuhataja), Piia Schults (nõunik)

Puudusid: Margit Ubaleht, Marin Daniel ja Kaie Masing

Kutsutud: MKMi nõunik Anti Moppel, MKMi transpordi arengu- ja investeringute osakonna juhataja Indrek Gailan, MKMi peaspetsialist RB teemadel Andres Lindemann Rail Baltic Estonia OÜ tegevjuht Indrek Orav (3. päevakorrapunkti juures)

Päevakord:

3. Erakond Eestimaa Rohelised, Noored Rohelised ja Ökoriik Eesti poolt algatatud kollektiivne pöördumine „Eestimaa kaitseks“ seoses Rail Balticu rajamisega. Pöördumises toodud ettepanekute suhtes komisjoni seisukoha kujundamine.

3. Erakond Eestimaa Rohelised, Noored Rohelised ja Ökoriik Eesti poolt algatatud kollektiivne pöördumine „Eestimaa kaitseks“ seoses Rail Balticu rajamisega. Pöördumises toodud ettepanekute suhtes komisjoni seisukoha kujundamine.

Aivar Kokk ütles, et Noored Rohelised ja Ökoriik Eesti algatatud kollektiivses pöördumises „Eestimaa kaitseks“ on seoses Rail Balticu (edaspidi RB) rajamisega esitatud kaks nõudmist, mille suhtes peab komisjon avaldama oma seisukoha. Soovitakse: 1) RB teema arutamist riikliku tähtsusega küsimusena Riigikogus ja 2) RB trassi kulgemist mööda olemasolevaid raudteekoridore suunal Tallinn- Tapa –Tartu - Valga – Riia.

Aivar Kokk tegi ettepaneku mitte arutada RB teemat Riigikogu täiskogu avalikul istungil põhjusel, et teemat on juba arutud olulise tähtsusega riikliku küsimusena „Mida teha Rail Balticuga“ Riigikogu suures saalis 13. detsembril 2016. Pealegi peaks üsna peatselt jõudma Riigikogu menetlusse RB-ga seotud välislepingu ratifitseerimise otsus, mille menetlemise käigus täiskogul kindlasti kõiki teemaga seonduvaid küsimusi käsitletakse. Kõik komisjoni liikmed nõustusid esimehe ettepanekuga.

RB trassi suunamise ettepaneku kohta mööda olemasolevat trassi Tallinn-Tapa-Tartu- Valga –Riia, avaldas **Aivar Kokk** arvamust, et kui käimasoleva majandusanalüüsi lõpptulemus näitab Pärnu suunas kulgeva trassi ebamajanduslikkust, võiks komisjon kaaluda ühispöördumises tehtud trassi muutmise ettepanekuga nõustumist.

Jaanus Marrandi avaldas öeldule kategoorilist vastuseisu, väites, et teist varianti peale Tallinn-Pärnu-Riia ei tule. Põhjuseks asjaolu, et neid suundi on juba kolm korda analüüsitud. Trassivalik on põhimõtteliselt tehtud ja seda teemat ei peaks enam üldse arutama. Üldsus peaks aru saama, et kui hakata praegu veel trassi muutma, siis RB lihtsalt ei tule. Küsimuse püstitus on seega pigem mitte trassivalikus vaid, kas trass tuleb või mitte.

Siim Kiisler avaldas arvamust, et selle küsimuse arutamine ei ole üldse Riigikogu pädevuses. Üleriigilise planeeringu kinnitas valitsus. Trass on valitud. Täpsema planeerimisega tegelevad üleriigilise planeeringu alusel maavalitsused. Planeeringute kinnitamine on maavanemate pädevuses. Riigikogu ei saa valitsuse eest otsuseid teha. Nõudmiste esitajad pöördugu nendes küsimustes valitsuse poole.

Toomas Kivimägi nõustus Jaanus Marrandi arvamusega ja avaldas samuti kategoorilist seisukohta, mis väljendus selles, et ta ei näe vähimatki muud võimalust, kui seda, et trass kulgeb läbi Pärnu. Majandusanalüüsile viitamisega komisjon justkui möönaks, et on veel võimalus midagi muuta ja sellega antakse põhjendamatuid lootusi. Trassi muutmise võimalust ei ole.

Deniss Boroditš nõustus eelkõnelejatega trassi valiku osas, kuid lisas, et paremate siseriiklike ühenduste saamiseks tuleks leida finantseeringud ja ka olemasolevad raudtee infrastruktuurid korda teha.

Raivo Põldaru ei nõustunud valitsuse tegevusega, kritiseerides valitsuse otsuseid. Tema seisukoht oli, et Riigikogu ei pea valitsuse otsuseid heaks kiitma.

Ka **Kristen Michal** ei pooldanud arvamust võimalusest trassivalikut ümber vaadata, mis annaks pöördujatele lootuse, et mingil ajal on võimalik siiski trassivalikut muuta. Kõik teavad, et trassivalikut ei muudeta ja see ei ole ka Riigikogu pädevuses. Komisjon ei saa anda katteta lubadusi. Kui midagi RB juures vajab ümbertegemist, siis on selleks projektiga seotud inimesed. Lõputult ei saa anda asjata lootusi ja luua ebakindlust.

Erki Savisaar lisas samuti, et ehkki võib eeldada, et projekti ettevalmistamisel võib olla tehtud mõningaid vigu, ei näe ta võimalust RB projekti hakata uuesti arutama, kuna Läti, kes on projekti partner, on juba oma planeeringud kinnitanud ja meiepoolne trass peaks piiril Lätist tulevat raudteed jätkama.

Jaanus Marrandi loetles RB kohta juba tehtud uuringuid: 2007. aastal tehti kolm uuringut COWI poolt, 2011. aastal tegi põhjaliku uuringu AECOM. Planeeringud on teostamisel, Lätis on vastavad otsused vastu võetud. Enam ei ole selles küsimuses midagi võimalik muuta ja Eesti riik ei peaks end ka häbistama.

Toomas Kivimägi sõnas, et firma Ernst & Young teeb uut RB analüüsi, mis peaks valmima aprillis. Lubamatu on alahinnata valitsuse seisukohti. Samuti tuleb tõdeda, et Läti ja Leedu on oma trassi kinnitanud ning me peame koostöös edasi minema, Eestil aga planeeringud veel pooleli.

Aivar Kokk võttis arutelu kokku ja sõnas, et hetkel on valitsuse poolt üleriigilise planeeringuga välja valitud trass läbi Pärnu, ent majanduskomisjon peab oluliseks ka investeringute eraldamist Tallinn-Tapa-Tartu-Valga-Riia trassi infrastruktuurile ohutu raudteetranspordi tagamiseks.

Rail Baltic Estonia OÜ tegevjuht **Indrek Orav** selgitas RB trassi võimaliku muutmise ebamõistlikkust väites, et vanasse Tallinn-Pärnu trassi investeerides tuleks raudtee vanad muldkehad ehitada kahetasandiliseks. Maju tuleks lammutada märgatavalt enam kui uuel Pärnu trassil, samuti kulub rahalisi vahendeid raudteede õgvendamisele, mis lõppkokkuvõttes tuleb ka majanduslikult ebaefektiivsem.

Otsustati:

3.1 Mitte suunata Rail Balticu küsimuse arutamist olulise tähtsusega riikliku küsimusena Riigikogu suurde saali. (konsensus).

3.2 Toetada Rail Balticu trassi kulgemist suunal Tallinn-Pärnu-Riia. Osutada vajadusele tagada investeeringute eraldamine Tallinn-Tapa-Tartu-Valga-Riia trassi infrastruktuurile ohutu raudteetranspordi tagamiseks. (poolt 8, vastu 1, erapooletuid 0).

(allkirjastatud digitaalselt)
Aivar Kokk
Juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Kaie Masing
Protokollija

VÄLJAVÕTE ÕIGE

(allkirjastatud digitaalselt)
Henrik Mägi
Konsultant
06.06.2017